

سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور

جمهوری اسلامی ایران
وزارت کار و امور اجتماعی

استاندارد مهارت و آموزشی

سازنده عروسکهای خمیر چینی و اشیاء تزئینی

گروه برنامه ریزی درسی صنایع دستی و هنر

تاریخ شروع اعتبار: ۱۳۸۰/۱/۱

کد استاندارد: ۱-۶۱/۸۶/۱/۳

معاونت پژوهش و برنامه ریزی: تهران- خیابان
آزادی- نبش چهارراه خوش- سازمان آموزش فنی و
حرفه‌ای کشور- طبقه پنجم
تلفن: ۶۶۹۴۱۵۱۶ دورنگار: ۶۶۹۴۱۲۷۲
کد پستی: ۱۳۴۵۶۵۳۸۶۸
EMAIL: INFO@IRANTVTO.IR

از کلیه صاحب نظران
تقاضا دارد پیشنهادات و
نظرات خود را درباره
این سند آموزشی به
نشانی‌های مذکور اعلام
نمایند.

دفتر طرح و برنامه ریزی درسی: تهران- خیابان
آزادی- خیابان خوش شمالی- تقاطع خوش و نصرت-
ساختمان فناوری اطلاعات و ارتباطات- طبقه ۴
تلفن: ۶۶۹۴۴۱۱۹ و ۶۶۹۴۴۱۲۰ دورنگار ۶۶۹۴۴۱۱۷
کد پستی: ۱۴۵۷۷۷۷۳۶۳
EMAIL: DEVELOP@IRANTVTO.IR

خلاصه استاندارد

تعریف مفاهیم سطوح یادگیری	
آشنایی: به مفهوم داشتن اطلاعات مقدماتی/شناسایی: به مفهوم داشتن اطلاعات کامل/ اصول: به مفهوم میانی مطالب نظری/ توانایی: به مفهوم قدرت انجام کار	
مشخصات عمومی شغل :	
سازنده عروسک های خمیر چینی و اشیاء تزئینی کسی است که ابتدا بتواند با استفاده از مواد اولیه انواع خمیر را آماده نموده و به میزان لازم ورز داده و پس از مخلوط کردن رنگها و به دست آوردن رنگ دلخواه بتواند از مرحله طراحی و تراش اسفنج و روکش کردن با خمیر و سپس مونتاژ قطعات بدن، سر، ساخت اسکلت، برش لباس، طراحی صورت و مو، رنگ آمیزی چهره و شخصیت پردازی انواع عروسک انسان و حیوان و همچنین توانایی ساخت ظروف کاربردی و پرندگان و ساخت گلدانهای نما عتیقه و اشیاء دیگر و تکمیل نهایی کار برآید.	
ویژگی های کارآموز ورودی :	
حداقل میزان تحصیلات : پایان دوره راهنمایی	
حداقل توانایی جسمی : دست و چشم سالم	
مهارت های پیش نیاز این استاندارد : ندارد	
طول دوره آموزشی :	
طول دوره آموزش	: ۲۱۰ ساعت
- زمان آموزش نظری	: ۶۵ ساعت
- زمان آموزش عملی	: ۱۴۵ ساعت
- زمان کارآموزی در محیط کار	: - ساعت
- زمان اجرای پروژه	: - ساعت
- زمان سنجش مهارت	: - ساعت
روش ارزیابی مهارت کارآموز:	
۱- امتیاز سنجش نظری(دانش فنی): ۲۵٪	
۲- امتیاز سنجش عملی : ۷۵٪	
۱-۲- امتیاز سنجش مشاهده ای : ۱۰٪	
۲-۲- امتیاز سنجش نتایج کار عملی : ۶۵٪	
ویژگیهای نیروی آموزشی:	
حداقل سطح تحصیلات : لیسانس مرتبط	

ردیف	عنوان توانایی
۱	توانایی تهیه خمیر عروسک سازی
۲	توانایی ساخت خمیر انعطاف پذیر
۳	توانایی ساخت خمیر فرغوزه و کاربرد آن
۴	توانایی رنگ شناسی
۵	توانایی تهیه خمیر رنگی
۶	توانایی ساخت عروسکهای اسفنجی
۷	توانایی ساخت سر و صورت (شخصیت پردازی)
۸	توانایی طراحی و آرایش موی سر عروسک
۹	توانایی درست کردن لباس عروسک ها
۱۰	توانایی ساخت و تزئینات روی ظروف کاربردی (اشیاء)
۱۱	توانایی ساخت نما برجسته (نما عتیقه) روی ظروف و گلدانهای لعابی و سفال خام
۱۲	توانایی تکمیل نهایی عروسک خمیری و اشیاء ساخته شده
۱۳	توانایی پیشگیری از حوادث و رعایت نکات ایمنی و بهداشتی

زمان آموزش			شرح	شماره
جمع	عملی	نظری		
۱۰	۶	۴	توانایی تهیه خمیر عروسک سازی	۱
			آشنایی با مواد مورد نیاز و کاربرد آنها	۱-۱
			- نشاسته ذرت آلمانی	
			- چسب چوب	
			- گلیسرین	
			- پارافین مایع	
			- وازلین آب	
			- شیر پاک کن	
			آشنایی با کیفیت نشاسته ذرت	۱-۲
			آشنایی با نوع چسب چوب و کیفیت آن	۱-۳
			شناسایی اصول مخلوط کردن و هم زدن نشاسته، ذرت و چسب چوب بی رنگ و گلیسرین و شیر پاک کن به میزان لازم	۱-۴
			آشنایی با مدت زمان مورد نیاز جهت پخت خمیر	۱-۵
			شناسایی اصول چرب نمودن ظرف نجسب تهیه خمیر با وازلین	۱-۶
شناسایی اصول پختن مواد مخلوط شده توسط بخار کتری یا سماور	۱-۷			
آشنایی با مدت زمان مورد نیاز پخت	۱-۸			
شناسایی اصول چرب نمودن کف دو دست	۱-۹			
شناسایی اصول ورز دادن خمیر تهیه شده به میزان مورد نیاز	۱-۱۰			
شناسایی اصول قرار دادن خمیر تهیه شده در ظرف پلاستیکی یا نایلکس	۱-۱۱			
آشنایی با کاربرد خمیر انعطاف پذیر جهت درست کردن لباسهای مجسمه ها و غیره	۱-۱۲			
آشنایی با نحوه اتصال لباسهای ساخته شده (به صورت کولاژ به بدن)	۱-۱۳			
۵	۳	۲	توانایی ساخت خمیر انعطاف پذیر	۲
			آشنایی با مواد مورد نیاز و کاربرد آنها	۲-۱

زمان آموزش			شرح	شماره
جمع	عملی	نظری		
			<ul style="list-style-type: none"> - نشاسته سیب زمینی - چسب چوب - گلیسرین - وازلین 	۲-۲
			آشنایی با کیفیت نشاسته	۲-۳
			آشنایی با نوع چسب چوب و کیفیت آنها	۲-۴
			شناسایی اصول مخلوط کردن و بهم زدن نشاسته، چسب چوب و نشاسته به میزان لازم	۲-۵
			آشنایی با مدت زمان مورد نیاز جهت به خرد هم رفتن مواد	۲-۶
			شناسایی اصول چرب نمودن ظروف نجسب	۲-۷
			شناسایی اصول تهیه خمیر با وازلین	
۱۱	۶	۵	توانایی ساخت خمیر فرفوزه و کاربرد آن	۳
			آشنایی با مواد مورد نیاز و کاربرد آنها	۳-۱
			- پودر مل	
			- پودر سریش	
			- پودر سنگ	
			- پودر سینکا	
			- چسب چوب	
			آشنایی با کیفیت پودر سنگ	۳-۲
			آشنایی با کیفیت پودر سینکا	۳-۳
			آشنایی با نوع چسب چوب و کیفیت آن	۳-۴
			آشنایی با پودر سریش و کیفیت آن	۳-۵
			شناسایی اصول مخلوط کردن و هم زدن پودر مل، پودر سریش، پودر سنگ، پودر سینکا و چسب چوب به میزان لازم	۳-۶

زمان آموزش			شرح	شماره
جمع	عملی	نظری		
			آشنایی با ساخت مواد جهت به خرد هم رفتن مواد	۳-۷
			شناسایی اصول چرب نمودن ظرف نجسب	۳-۸
			شناسایی اصول تهیه خمیر	۳-۹
			شناسایی اصول قراردادن خمیر تهیه شده در ظرف پلاستیکی	۳-۱۰
			آشنایی با ابزار ساخت فرغوزه	۳-۱۱
			آشنایی با طرح الگو	۳-۱۲
			آشنایی با انتقال طرح مورد نظر بر روی خمیر	۳-۱۳
			آشنایی با اسکلت گذاری داخل خمیر	۳-۱۴
			آشنایی با مونتاژ قطعات برش داده شده بر روی یکدیگر	۳-۱۵
			آشنایی با ساخت دیوارکوب فرغوزه ای	۳-۱۶
			شناسایی اصول رنگ آمیزی طرح آماده	۳-۱۷
			شناسایی اصول تکمیل نهایی (کیلرزدن)	۳-۱۸
۱۳	۶	۷	توانایی رنگ شناسی	۴
			آشنایی با رنگ های کاربردی در ساخت عروسک	۴-۱
			- رنگ روغنی	
			آشنایی با انواع رنگ و کاربرد آنها	۴-۲
			آشنایی با هارمونی رنگ	۴-۳
			آشنایی با چرخه رنگ	۴-۴
			آشنایی با تضاد رنگها و ترکیب رنگها	۴-۵
			شناسایی اصول ترکیب رنگها و بدست آوردن رنگ دلخواه	۴-۶
			آشنایی با روانشناسی رنگها	۴-۷
			شناسایی اصول رنگ آمیزی	۴-۸
			آشنایی با ابزار رنگ آمیزی	۴-۹

زمان آموزش			شرح	شماره
جمع	عملی	نظری		
۶	۴	۲	توانایی تهیه خمیر رنگی	۵
			آشنایی با خمیر رنگی	۵-۱
			شناسایی اصول مخلوط کردن رنگ با خمیر	۵-۲
			شناسایی اصول ورز دادن	۵-۳
			آشنایی با چند رنگ کردن خمیر و کاربرد آن	۵-۴
			آشنایی با چگونگی ترکیب خمیرهای رنگی با یکدیگر	۵-۵
			شناسایی اصول رنگ زدن خمیر به ترتیب از روشن تا تیره	۵-۶
			شناسایی اصول درجه بندی خمیرهای رنگی	۵-۷
آشنایی با رنگ آمیزی (سایه زدن) بعد از اتمام کار عروسک سازی	۵-۸			
۵۰	۴۰	۱۰	توانایی ساخت عروسکهای اسفنجی	۶
			آشنایی با فرم و شکل و حرکت عروسک های مختلف	۶-۱
			شناسایی اصول طرح مورد نظر بر روی اسفنج یا یونولیت	۶-۲
			آشنایی با صیقل دادن شکل های مختلف عروسک اسفنجی (انسان و حیوان) و اشیاء ...	۶-۳
			آشنایی با برش و صیقل دادن یونولیت	۶-۴
			آشنایی با روکش کردن قطعات اسفنج ساخته شده	۶-۵
			آشنایی با مونتاژ عروسک و تناسب بین اعضاء	۶-۶
			شناسایی اصول ساخت عروسک (خانواده)	۶-۷
			شناسایی اصول ساخت شخصیت های کارتون	۶-۸
			شناسایی اصول ساخت حشرات	۶-۹
			شناسایی اصول ساخت پرند	۶-۱۰
			شناسایی اصول ساخت حیوانات (وحشی و اهلی) ایستاده و خوابیده	۶-۱۱
شناسایی اصول ساخت عروسک خوابیده	۶-۱۲			

زمان آموزش			شرح	شماره
جمع	عملی	نظری		
			<p>۶-۱۳ شناسایی اصول ساخت مجسمه شرقی</p> <p>۶-۱۴ شناسایی اصول ساخت عروسک نشسته</p> <p>۶-۱۵ شناسایی اصول ساخت عروسک</p> <p>۶-۱۶ شناسایی اصول ساخت حلقه عروسکی</p> <p>۶-۱۷ شناسایی اصول ساخت جای خلال دندان</p> <p>۶-۱۸ شناسایی اصول ساخت جای سوئیچی</p>	
۲۳	۱۳	۱۰	<p>۷ توانایی ساخت سر و صورت (شخصیت پردازی)</p> <p>۷-۱ آشنایی با اصول مبانی طراحی</p> <p>۷-۲ شناسایی اصول طراحی و ساخت صورت</p> <p>۷-۳ آشنایی با ابزار ساخت سر</p> <p>۷-۴ آشنایی با ساخت انواع سر (با قالب - اسفنج - خمیر)</p> <p>۷-۵ آشنایی با فرم صورت در شخصیت‌های مختلف (پیر و جوان)</p> <p>۷-۶ آشنایی با اجزاء صورت و آرایش آن (چشم، ابرو، لب، ریش، سیبیل)</p> <p>۷-۷ شناسایی اصول رنگ آمیزی صورت</p> <p>۷-۸ شناسایی اصول و صر سر به تنه</p>	
۱۳	۱۰	۳	<p>۸ توانایی طراحی و آرایش موی سر عروسک</p> <p>۸-۱ آشنایی با مواد سازنده عروسک</p> <p>- خمیر رنگ شده</p> <p>- نخ ابریشم</p> <p>- خز</p> <p>- نقاشی کردن</p> <p>۸-۲ آشنایی با انجام شکل های مختلف مو</p>	

زمان آموزش			شرح	شماره
جمع	عملی	نظری		
			<p>۸-۳ شناسایی اصول برش موی سر</p> <p>۸-۴ شناسایی اصول برش موی سر عروسک متناسب با شخصیت مد نظر</p> <p>۸-۵ آشنایی با چسباندن موی سر در محل خود</p> <p>۸-۶ شناسایی اصول نصب موهای رشته شده</p> <p>۸-۷ شناسایی اصول فرم دادن مو جهت خشک شدن</p> <p>۸-۸ آشنایی با تکمیل نهایی کار</p>	
۱۵	۱۱	۴	<p>۹ توانایی درست کردن لباس عروسک ها</p> <p>۹-۱ آشنایی با خمیر مورد استفاده در ساخت لباس</p> <ul style="list-style-type: none"> - خمیر انعطاف پذیر - خمیر گل چینی - پارچه آغشته به خمیر - کاغذ کشی <p>۹-۲ شناسایی انواع پوشاک (مدل لباس)</p> <p>۹-۳ آشنایی با مدل دار کردن لباس</p> <p>۹-۴ شناسایی برش لباس</p> <p>۹-۵ شناسایی اصول چسباندن لباس های آماده شده روی تنه عروسک</p> <p>۹-۶ آشنایی با رنگ آمیزی لباس</p> <p>۹-۷ شناسایی اصول تزئین لباس آماده شدن</p> <p>۹-۸ آشنایی با اصول استفاده از سشوار گرم و سرد</p>	
۱۵	۱۰	۵	<p>۱۰ توانایی ساخت و تزئینات روی ظروف کاربردی (اشیاء)</p> <p>۱۰-۱ آشنایی با ساخت خمیر کاربردی</p>	

زمان آموزش			شرح	شماره
جمع	عملی	نظری		
			آشنایی با حجم سازی و اشکال هندسی	۱۰-۲
			آشنایی با ساخت ظروف کاربردی	۱۰-۳
			آشنایی با اشیاء و قالب استفاده در ساخت عروسک (بطری - شیشه نوشابه - پلاستیک) سفال و ظروف ساخته شده با خمیر	۱۰-۴
			آشنایی با ساخت تابلوهای ساخته شده دیواری	۱۰-۵
			آشنایی با ساخت جاشمی	۱۰-۶
			آشنایی با جای جواهرات و غیره	۱۰-۷
			آشنایی با ساخت قاب آینه و تزئینات روی آن	۱۰-۸
			آشنایی با تزئینات روی لیوان و ظروف	۱۰-۹
			آشنایی با تزئینات آباژور	۱۰-۱۰
			آشنایی با تزئینات روی ساعت دیواری	۱۰-۱۱
			شناسایی اصول ساخت و تزئینات روی ظروف کاربردی (اشیاء)	۱۰-۱۲
۱۷	۱۰	۷	توانایی ساخت نما برجسته (نما عتیقه) (روی ظروف و گلدانهای لعابی و سفال خام)	۱۱
			آشنایی با تهیه خمیر نما عتیقه و سرامیک	۱۱-۱
			آشنایی با انواع طرح های نما برجسته	۱۱-۲
			آشنایی با ابزار و وسایل مورد نیاز	۱۱-۳
			- کوزه یا ظروف سفالی در اندازه های دلخواه	
			- رنگ روغنی ساختمانی تینر برای رقیق کردن رنگ	
			- پودر اکلیل طلایی و نقره ای	
			- نگین های رنگی در اندازه و طرح های دلخواه	
			- قالب های برش شیرینی پزی	
			آشنایی با ساخت نما عتیقه روی کوزه - سرامیک و غیره	۱۱-۴

شماره	شرح	زمان آموزش		
		نظری	عملی	جمع
۱۱-۵	شناسایی اصول پیاده کردن طرح های مورد نظر روی گلدان			
۱۱-۶	آشنایی با تکمیل نهایی کار			
۱۲	توانایی تکمیل نهایی عروسک خمیری و اشیاء ساخته شده	۴	۲۱	۲۵
۱۲-۱	آشنایی با مواد براق کننده عروسک - اسپری براق کننده یا کیلر - لاک براق کننده - روغن جلا			
۱۲-۲	آشنایی با مدت زمان لازم جهت خشک شدن عروسک و اشیاء ساخته شده			
۱۲-۳	شناسایی اصول کیلر زدن به عروسک و اشیاء تهیه شده			
۱۲-۴	شناسایی اصول استفاده از ماسک دهان			
۱۲-۵	شناسایی اصول تکمیل نهایی ساخت عروسک با خمیر و غیره			
۱۳	توانایی پیشگیری از حوادث نکات ایمنی و بهداشتی	۲	۵	۷
۱۳-۱	آشنایی با حوادث ناشی از کار			
۱۳-۲	آشنایی با جعبه کمکهای اولیه و اصول استفاده از آن			
۱۳-۳	آشنایی با اطفاء حریق و اصول استفاده از کپسول آتش نشانی			
۱۳-۴	شناسایی اصول رعایت نکات ایمنی و بهداشتی			
۱۳-۵	شناسایی اصول پیشگیری از حوادث احتمالی در کارگاه			

سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور

نام شغل : سازنده عروسکهای خمیر چینی و اشیاء تزئینی

فهرست استاندارد تجهیزات، ابزار، مواد و وسایل رسانه ای

ردیف	مشخصات فنی	تعداد	شماره
۱	قاشق چوبی		
۲	کتری		
۳	ابزار گلسازی		
۴	وردنه		
۵	جلد نوار کاست		
۶	نایلکس		
۷	قلم های مجسمه سازی		
۸	خلال دندان		
۹	قلم موی نقاشی		
۱۰	روان نویس		
۱۱	ماژیک		
۱۲	مقوا		
۱۳	گیره کاغذ		
۱۴	اجاق گاز		
۱۵	رنگ های روغنی		
۱۶	ظرف نجسب		
۱۷	ظرف پلاستیکی		
۱۸	دستکش		
۱۹	سیم		
۲۰	قیچی		
۲۱	کاتر		
۲۲	اسپری مخصوص رنگ		
۲۳	پالت		
۲۴	اجاق گاز		
۲۵	یونولیت		

سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور

نام شغل : سازنده عروسکهای خمیر چینی و اشیاء تزئینی

فهرست استاندارد تجهیزات، ابزار، مواد و وسایل رسانه ای

ردیف	مشخصات فنی	تعداد	شماره
۲۶	پارچه		
۲۷	کاغذ کشی		
۲۸	شابلون		
۲	گلدان		
۳۰	ساعت		
۳۱	ظروف سرامیک		
۳۲	تخته		
۳۳	بلور و کریستال		
۳۴	انواع طرح یا نمونه کار		
۳۵	ماسک دهان		
۳۶	رولت صاف		
۳۷	چشمهای آماده		
۳۸	قالب چهره		
۳۹	سرنگ یا سیرکوب		
۴۰	اجاق گاز		
۴۱	رنگ های روغنی		
۴۲	ظرف نجسب		
۴۳	ظرف پلاستیکی		
۴۴	دستکش		
۴۵	سیم		
۴۶	قیچی		
۴۷	نشاسته ذرت		
۴۸	چسب چوب شمال		
۴۹	گلیسیرین		
۵۰	وازلین		
۵۱	آرد سیب زمینی		

سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای کشور

نام شغل : سازنده عروسکهای خمیر چینی و اشیاء تزئینی

فهرست استاندارد تجهیزات ، ابزار ، مواد و وسایل رسانه ای

ردیف	مشخصات فنی	تعداد	شماره
۵۲	چسب بی زنگ		
۵۳	پودر مل		
۵۴	پودر سریش		
۵۵	پودر سنگ		
۵۶	پودر سینکا		
۵۷	اکلیل طلایی و نقره ای		
۵۸	تینر		
۵۹	کیلر براق کننده		
۶۰	رنگ پودری		
۶۱	اسفنج		
۶۲	مروارید		
۶۳	منجوق رنگی		
۶۴	طناب		
۶۵	لاک براق کننده		
۶۶	مژه مصنوعی		
۶۷	نخ		
۶۸	ابریشم		
۶۹	صابون رنده شده		
۷۰	خمیر بی رنگ		
۷۱	روغن جلا		
۷۲	رنگ ساختمان		